

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

**ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İÇ YÖNERGESİ**

DOKÜMAN NO: ETKB-EYS-YNG-011 Rev.00

2022

YÖNETİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM	1
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	1
Amaç.....	1
Kapsam.....	1
Dayanak.....	1
Tanımlar.....	1
İKİNCİ BÖLÜM	3
İşveren, Alt İşveren, Çalışan ve İSG Kurulunun Yükümlülükleri	3
İşverenin ve alt işveren yükümlülüğü.....	3
Çalışanların yükümlülükleri.....	5
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun yükümlülükleri.....	5
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	6
İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu	6
İş sağlığı ve güvenliği birimi görev, yetki ve sorumlulukları.....	6
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu görev, yetki ve sorumlulukları.....	6
İş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve sorumlulukları.....	7
İşyeri hekimi görev, yetki ve sorumlulukları.....	7
Çalışan temsilcisi.....	7
Birim temsilcisi.....	7
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	7
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri	7
İş sağlığı ve güvenliği politikası.....	7
İşyeri tehlike sınıfı.....	8
Risk değerlendirmesi.....	8
Çalışanların eğitimi.....	8
Çalışanların bilgilendirilmesi.....	9
Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması.....	9
Sağlık ve güvenlik kayıtları ve onaylı defter.....	9
İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim.....	10
Sağlık gözetimi.....	10
Özel politika gerektiren gruplar.....	11
Acil durum ve tahliye.....	11
Yangınla mücadele.....	11
İlk yardım.....	12
Destek elemanı.....	12
BEŞİNCİ BÖLÜM	13
Çalışma Yapılan Yere Göre İşyeri Genel Sağlık ve Güvenlik Önlemleri	13
Bürolar.....	13
İşyeri temizlik önlemleri.....	14
Sağlık birimi.....	14
Depolama alanları.....	15
Arşiv.....	16
Kapalı ve açık otopark.....	16
Mutfak ve çay ocaklarında sağlık ve güvenlik önlemleri.....	16
ALTINCI BÖLÜM	17
Faaliyet Alanına Göre İşyeri Genel Sağlık ve Güvenlik Önlemleri	17
Kimyasal ve atıklarla ilgili çalışmalar.....	17
Elektrikle ilgili konularda iş güvenliği önlemleri.....	17
Genel işlerde, arıza, bakım işlerinde iş güvenliği tedbirleri.....	18

Basınçlı kaplar	20
Asansörler	20
Kişisel koruyucu donanım	20
İnşaat işlerinde iş güvenliği tedbirleri.....	21
YEDİNCİ BÖLÜM.....	21
Son Hükümler	21
Yürürlük	21
Yürütme	21

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İÇ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı merkez teşkilâtı sorumluluğunda bulunan işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ile mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için alınacak önlemleri, uyulması gereken kuralları ve bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı merkez teşkilâtı sorumluluğunda bulunan merkez teşkilâtı bünyesindeki tüm çalışanları, stajyerleri, hizmet alımı yapılan yüklenici ve alt işveren çalışanlarını, bu çalışanların işverenlerini, işveren vekillerini ve işyerlerini her türlü sebeple ziyaret eden ve hizmet sunan üçüncü kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönerge' de geçen;

a) Acil durum ekibi: Acil durum konularında, dışarıdan yardım gelene kadar durumu kontrol altında tutmak için çalışanlar arasından seçilmiş ekibi,

b) Alt işveren: İşyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan, bu iş için görevlendirdiği çalışanlarını sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

c) Asıl işveren: İşyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işleri veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işleri

diğer işverene veren, asıl işte kendisi de işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

ç) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

d) Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını,

e) Birim amiri: Personelin görev yaptığı birimden sorumlu/yetkili amiri,

f) Çalışan: Statülerine bakılmaksızın işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,

g) Çalışan temsilcisi: İşyerinde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,

ğ) Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

h) ETKB: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

ı) Genel Müdürlük: Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

i) İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip kişiyi,

j) İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu: İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işyerinde çalışanlara yol göstermek amacıyla 18/1/2013 tarihli ve 28532 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik gereğini yerine getirmek için oluşturulan kurulları,

k) İş kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen ölüme, yaralanmaya veya maddi hasara sebep olan olayı,

l) İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyonu,

m) İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

n) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

o) İşveren vekili: İşveren adına hareket eden ve işin, işyerinin ve işletmenin yönetiminde görev alan kimseleri,

ö) İş sağlığı ve güvenliği (İSG): İşyerlerinde, işin yürütülmesi ile ilgili olarak oluşan tehlikelerden, sağlığa zarar verecek koşullardan korunmak ve daha uygun bir iş ortamı oluşturmak için gerçekleştirilen metotlu çalışmaları,

- p) İş sağlığı ve güvenliği birimi (İSGB): İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,
- r) Kişisel koruyucu donanım (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,
- s) Meslek hastalığı: Mesleki risklere maruz kalma sonucu ortaya çıkan hastalığı,
- ş) Önleme: İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tamamını,
- t) Öneri ve tespit defteri: İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından yapılan tespit ve tavsiyelerin kayıt altına alındığı defteri,
- u) Ramak kala olay: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,
- ü) Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,
- v) Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılan çalışmaları,
- y) Sağlık birimi: Genel Müdürlüğe bağlı sağlık çalışanlarından oluşan birimi,
- z) Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,
- aa) Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, çalışma yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak az tehlikeli, tehlikeli ve çok tehlikeli olarak belirlenen ve işyerinin yer aldığı tehlike grubunu,
- bb) Yüklenici: Üzerinde anlaşılmış olan şartnameler ile hüküm ve koşullara uygun şekilde kuruluşa hizmet sağlayan harici kuruluşu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşveren, Alt İşveren, Çalışan ve İSG Kurulunun Yükümlülükleri

İşverenin ve alt işveren yükümlülüğü

MADDE 5- (1) İşveren ve alt işveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

ç) Risk değerlendirmesi sonrası genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren grupların özel olarak dikkate alınmasını sağlar.

d) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

e) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

f) Acil durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

g) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak ilgili raporları düzenler ve inceleme sonuçlarını takip eder.

ğ) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

h) İşyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler konusunda çalışanları bilgilendirir.

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

(4) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinden personel görevlendirmek suretiyle yetkilerini devreden işverenin bu hizmetlere ilişkin yükümlülükleri devam eder.

(5) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

(6) Öneri ve tespit defterinin imzalanması veya düzenli tutulmasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

(7) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturur ve kurul kararlarını uygular.

(8) İşyerinde yetkili sendika veya sendikalar bulunması halinde işyeri sendika temsilcisini çalışan temsilcisi olarak görevlendirir. Sendika temsilci sayısının zorunlu çalışan temsilci sayısından az olması durumunda diğer çalışan temsilcisi veya temsilcileri dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla işveren tarafından görevlendirilir.

Çalışanların yükümlülükleri

MADDE 6- (1) Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

(2) Çalışanların yükümlülükleri genel olarak şunlardır:

a) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde ve taşıma ekipmanını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru şekilde kullanmak, bunları keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.

b) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.

c) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaşıldığında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik görüldüğünde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.

ç) Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

d) Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

e) Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uymak.

f) İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin çalışmaları kapsamında; sağlık muayenelerine, bilgilendirme ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılmak, eğitimlerde edindiği bilgileri yaptığı iş ve işlemlerde uygulamak.

g) Sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunca konulan kurallar, yasaklar ile alınan karar ve tedbirlere uymak.

(3) Çalışanlar yayınlanmış olan prosedür, talimat vb. dokümanlarda belirtilen kurallara ve sağlık ve güvenliğin korunması ile geliştirilmesi amacıyla iş sağlığı ve güvenliği kurullarınca konulan kurallara, yasaklara, alınan karar ve tedbirlere uymak zorundadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun yükümlülükleri

MADDE 7- (1) Kurul, yapacağı tekliflerde, bulunacakları tavsiyelerde ve verecekleri kararlarda işyerinin durumunu ve işverenin olanaklarını göz önünde bulundurur.

(2) Kurul üyeleri, görevleri nedeniyle işyerlerinin yapım ve üretim teknikleri, ticari sırları ve ekonomik durumları hakkında gördükleri ve öğrendiklerini gizli tutmak zorundadır.

(3) Kurul, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya Bakanlık İş Müfettişlerine işyerlerinde yapacakları teftiş ve incelemelerde kolaylık sağlamak ve yardımcı olmakla yükümlüdür.

(4) Her toplantıda, görüşülen konularla ilgili alınan kararları içeren bir tutanak düzenlenir. Tutanak, toplantıya katılan başkan ve üyeler tarafından imzalanır. İmza altına alınan kararlar herhangi bir işleme gerek kalmaksızın işverene bildirilmiş sayılır. Alınan kararlar tüm çalışanlara duyurulur. İmzalı tutanak ve kararlar sırasıyla özel dosyasında saklanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu

İş sağlığı ve güvenliği birimi görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 8- (1) İSG Şube Müdürlüğü; Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan İSG, Kalite ve Risk Yönetimi Daire Başkanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

(2) İSG Şube Müdürlüğü ETKB merkez teşkilâtında;

a) 6331 sayılı Kanun kapsamında iş sağlığı ve güvenliği (İSG) çalışmalarını yürütür,

b) ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi standardına uyum sağlanması ve standardın geliştirilmesi için gerekli olan çalışmaları yapar,

c) ETKB sorumluluk alanlarında; iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının geliştirilmesi için ilgili kurumlarla ortak çalışmaları yapar,

ç) İş sağlığı ve güvenliği alanında yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalara katılım sağlar,

d) İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları ile ilgili eğitim faaliyetlerinin koordine edilmesini ve zorunlu olan eğitimlerin yapılmasını sağlar,

e) Talep halinde iş sağlığı ve güvenliği kapsamında yapılacak eğitimlere eğitmen sağlar,

f) İş sağlığı ve güvenliği konularında çalışan farkındalığını, yeterliliğini ve kültürünü artırmak amacıyla çalışmalar yapar,

g) İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin entegre yönetim sistemi içerisinde takibini yapar,

ğ) ETKB bina ve eklentilerinde yapılan her türlü çalışmanın saha kontrolleri ve takibi iş sağlığı ve güvenliği birimi ile ilgili birim sorumlusu tarafından yapılır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 9- (1) Genel Müdürlük; iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere bir kurul oluşturur.

(2) İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu üçer aylık dönemler halinde toplanır. Kurul üyeleri Bakan tarafından atanır.

(3) İşyerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun oluşumu, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları konusunda, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

İş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 10- (1) İş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve sorumlulukları konusunda, 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

İşyeri hekimi görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 11- (1) İşyeri hekimi ve görevlendirilmesi halinde diğer sağlık personelinin görev, yetki ve sorumlulukları konusunda, 20/7/2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

Çalışan temsilcisi

MADDE 12- (1) İşyerinde; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler, çalışan sayıları göz önünde bulundurularak çalışan sayısı ve iş yükü dağılımına özen göstermek kaydıyla, yeterli sayıda sendika temsilcisi, çalışan temsilcisi olarak görevlendirilir.

(2) Çalışan temsilcilerin sayıları, nitelikleri ve seçilmelerine ilişkin usul ve esaslar hakkında, 29/8/2013 tarihli ve 28750 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri ve Seçilme Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ hükümleri çerçevesinde görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

Birim temsilcisi

MADDE 13- (1) İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin etkin, verimli yürütülmesi ve İSGB ile koordinasyonu sağlamak amacıyla ETKB hizmet birimlerinde görevli bir asıl ve bir yedek olmak üzere iki personel iş sağlığı ve güvenliği birim temsilcisi olarak görevlendirilir.

(2) İş sağlığı ve güvenliği birim temsilcileri çalışma ortamında karşılaşılan iş kazası ile tehlike, risk ve ramak kala olayları İSGB’ ye bildirmekle görevlidir.

(3) İş sağlığı ve güvenliği birim temsilcilerinde değişiklik olması halinde güncel iletişim bilgileri Genel Müdürlüğe bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri

İş sağlığı ve güvenliği politikası

MADDE 14- (1) İş sağlığı ve güvenliği politikası; işyerinde yürütülen tüm faaliyetlerde, çalışanlar, vatandaşlar ve tüm paydaşlar için sağlıklı ve güvenli çalışma ortam ve koşulların

oluşturulması, yöneticiler de dâhil tüm çalışanlarda güvenlik kültürü ve bilincinin yerleştirilmesi, sıfır iş kazası ve sıfır meslek hastalığı hedefini benimseyerek, risklerin çevreye duyarlı bir biçimde ortadan kaldırılması ya da kabul edilebilir düzeylere düşürülmesidir.

İşyeri tehlike sınıfı

MADDE 15- (1) İşyeri, 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğinin ekinde yer alan listeye göre az tehlikeli/tehlikeli sınıfta yer almaktadır.

Risk değerlendirme

MADDE 16- (1) İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, kaza veya zarar verme potansiyeline sahip tüm tehlikeli durumlara istinaden, ortaya çıkması muhtemel riskler değerlendirilir.

(2) İşyerinde gerçekleştirilecek risk değerlendirmesi çalışmalarında 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri ile 1/9/2019 tarihinde yayımlanan İSG Risk Değerlendirme Prosedürü (ETKB-İSG-PRO-001) esas alınır.

Çalışanların eğitimi

MADDE 17- (1) Çalışanlar; 5/5/2013 tarihli ve 28648 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine ve 7/8/2020 tarihinde yayımlanan Eğitim Prosedürü (ETKB-KYS-PRO-007)’ ne göre iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini alır. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılmaz.

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 18- (1) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla işveren adına İSGB, çalışanları ve çalışan temsilcilerini, işyerinin özelliklerini de dikkate alarak aşağıdaki konularda bilgilendirir:

a) İşyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler,
 b) Çalışanların kendileri ile ilgili yasal hak ve sorumluluklar,
 c) İlk yardım, afetler ve yangınla mücadele, acil durum ekiplerinde görev alan kişiler,
 ç) Ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan bütün çalışanları, tehlikeler ile bunlardan doğan risklere karşı alınmış ve alınacak tedbirler hakkında derhal bilgilendirir.

d) Başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanların birinci fıkrada belirtilen bilgileri almalarını sağlamak üzere, söz konusu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verir.

e) Risk değerlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili koruyucu ve önleyici tedbirler, ölçüm, analiz, teknik kontrol, kayıtlar, raporlar ve teftişten elde edilen bilgilere, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin ulaşmasını sağlar.

Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 19- (1) İşveren; işyerinde çalışanlara ve çalışan temsilcilerine iş sağlığı ve güvenliği hususlarında görüş alma ve katılımın sağlanması amacıyla öneri sistemi oluşturur ve bu sistemin uygulamasını ve takibini sağlar.

Sağlık ve güvenlik kayıtları ve onaylı defter

MADDE 20- (1) İşveren adına İSGB, ilgili mevzuatta belirlenen süreler saklı kalmak kaydıyla;

a) İşyerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine ilişkin her türlü kaydı,
 b) İşten ayrılma tarihinden itibaren en az 15 yıl süreyle çalışanların kişisel sağlık dosyalarını saklar.

(2) Çalışanın işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde yeni işveren, çalışanın kişisel sağlık dosyasını yazılı olarak talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak bir ay içerisinde gönderir.

(3) Onaylı defter işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerince veya noterce her sayfası mühürlenmek suretiyle onaylanır.

(4) Onaylı defter, yapılan tespitlere göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile işveren tarafından birlikte veya ayrı ayrı imzalanır. Onaylı deftere yazılan tespit ve öneriler işverene tebliğ edilmiş sayılır.

(5) Onaylı defterin asıl sureti işveren, diğer suretleri ise iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından saklanır. Defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından işveren sorumludur. Teftişe yetkili makamın her istediğinde işveren, onaylı defteri göstermek zorundadır.

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim

MADDE 21- (1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

b) İşyerinde meydana gelebilecek ramak kala olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

c) İşyerinde meydana gelen iş kazası, ramak kala olaylar ve meslek hastalıkları ilgili personelin bağlı olduğu birim amiri tarafından, incelenmesi ve raporlanması amacıyla işverene hemen bildirilir. Bu bildirimde 18/11/2020 tarihinde yayımlanan Kaza Olay ve Araştırma Prosedürü (ETKB-İSG-PRO-002) hükümleri esas alınır.

(2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde.

(3) İşyeri hekimi meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

Sağlık gözetimi

MADDE 22- (1) İşveren adına İSGB;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

1) İşe girişlerinde.

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

(2) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

(3) Sağlık raporu işyeri hekiminden alınır. Sağlık raporuna itiraz, Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, hakem hastanelerce verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.

Özel politika gerektiren gruplar

MADDE 23- (1) İşyerinde risk değerlendirmesi yaparken; genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar dikkate alınır.

Acil durum ve tahliye

MADDE 24- (1) İşyerinde, çalışma ortamı, iş yaparken kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak; çalışan ile çalışma çevresini etkileyebilecek acil durumlar önceden değerlendirilerek muhtemel acil durumlar belirlenir.

(2) Acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi aşamaları ile ilgili hususlarda T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Acil Durum Planı (ETKB-İSG-PLN-001) ve Acil Durum Eylem Planı (ETKB-İSG-PLAN-003) esas alınır.

(3) İşyerinde acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda yapılması gereken çalışmalar ile bu durumların güvenli olarak yönetilmesi ve bu konularda görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi ile ilgili hususlarda, 18/6/2013 tarihli ve 28681 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınır.

Yangınla mücadele

MADDE 25- (1) İşyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunan ekipmanlara, kullanılan maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine ve işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre, işyerinde etkili ve yeterli yangın söndürme ekipmanı ile gerektiğinde yangın detektörleri ve alarm sistemleri bulundurulur.

(2) İşyerinde yangın başlangıçlarında kullanılmak üzere seyyar yangın söndürme ekipmanları bulundurulur.

(3) Yangın söndürme ekipmanları her zaman kullanıma hazır bulundurulur.

(4) Yangın tesisatı ve hortumlar, motopomplar, boru tesisatı, yangın söndürme ekipmanının periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri, 25/4/2013 tarihli ve 28628 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğine göre yapılır.

(5) Yangın söndürme ekipmanı kolay kullanılabilir nitelikte olur, görünür ve kolay erişilir yerlere konulur ve bu ekipmanların önlerinde engel bulundurulmaz.

(6) Yangın söndürme ekipmanı ve bulunduğu yerler, 11/9/2013 tarihli ve 28762 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. İşaretler uygun yerlere konulur ve bu işaretlerin kalıcı ve görünür olması sağlanır.

(7) Yangına karşı savunma ile görevli personel, işyerinin yangın durumuna ve kullanacakları yangın söndürme cihazlarının özelliklerine ve bu cihazların içindeki kimyasal maddelerin doğuracakları tehlikelere karşı eğitilir.

(8) İşyerinde bağımsız kaçış, çıkış ve merdivenler ile yangınla ilgili bütün özel düzenlemeler, 19/12/2007 tarihli ve 6735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınır.

İlk yardım

MADDE 26- (1) İşveren adına İSGB; işyerinde meydana gelen ve ilk yardım gereken bir durumda hastaya veya yaralıya, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle ilaçsız uygulamaları yapan, ilk yardımcı belgesi almış destek elemanlarını sağlar.

(2) Tüm çalışanlar ilk yardım konularında görevlendirilen kişiler hakkında bilgilendirilir.

(3) Çalışma ortamında bulunan ilk yardım malzemelerinin takibinden Sağlık Birimi sorumludur.

Destek elemanı

MADDE 27- (1) İşyerinde 50 çalışana kadar; arama, kurtarma, tahliye ve yangınla mücadele ekiplerinin her biri için; uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışan destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde sonraki her 50 çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.

(2) İşyerinde her 20 çalışan için en az bir ilk yardımcı görevlendirilir.

(3) Destek elemanları işveren tarafından verilen eğitimleri almakla yükümlüdür.

(4) Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, destek elemanlarının hakları kısıtlanamaz ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânlar sağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çalışma Yapılan Yere Göre
İşyeri Genel Sağlık ve Güvenlik Önlemleri

Bürolar

MADDE 28- (1) İşveren; işyerinde bürolarda kullanılacak iş ekipmanının yapılacak işe uygun olması ve bu ekipmanın çalışanlara sağlık ve güvenlik yönünden zarar vermemesi için gerekli tüm tedbirleri alır.

(2) Bürolarda kullanılan ekipmanların tamiri, tadilatı, kontrolü, bakımı ve hizmete alınması bu işleri yapmakla özel olarak görevlendirilen kişilerce yapılır.

(3) Büroların uygun hijyen şartlarını sağlayacak şekilde düzenli olarak temizliği yapılır.

(4) İşyerinde çalışma ortamında yeterli aydınlatma, havalandırma ve termal konfor şartları sağlanır.

(5) Çalışma ortamı sağlık ve güvenlik risklerine yol açmayacak ve çalışanların işlerini rahatça yapacakları şekilde düzenlenir.

(6) İşyeri taban döşeme ve kaplamalarının sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz, kaymaz ve seviye farkı bulunmayacak bir şekilde olması sağlanır.

(7) Pencerelerin, güvenli bir şekilde açılır, kapanır ve ayarlanabilir olması sağlanır. Çalışanları, pencerelerden gelen güneş ışığının, ısısının ve hava akımlarının olumsuz etkilerinden koruyacak şekilde gerekli tedbirler alınır.

(8) Çalışma yerinin taban alanının, yüksekliğinin ve hava hacminin, çalışanların sağlık ve güvenliklerini riske atmadan işlerini yürütebilmeleri, rahat çalışmalarını için yeterli olması sağlanır.

(9) Yüksekte bulunan evrak, dosya veya malzemeler; buldukları yerden alınmaları gerektiğinde üzerlerine çıkmak için tekerlekli, hareketli ekipmanlar kullanılmaz.

(10) Büro içindeki elektrik tesisat ve kabloları, takılıp düşme riskini önleyecek şekilde bulundurulur.

(11) Personel yükün elle taşınmasının kaçınılmaz olduğu durumlarda, bel ve sırt incinmelerine karşı elle taşıma kuralları konusunda bilgilendirilir.

(12) İş yerinde yağlı ve kaygan yerler bekletilmeksizin derhal temizlenir. Temizlik süresince, kaygan zemin ikaz levhaları ile insanların yazılı ve görsel olarak uyarılması sağlanır.

(13) Büroda kullanılan ekipmanlardan ve çalışma ortamlarından kaynaklanabilecek sağlık ve güvenlik risklerinin, ortadan kaldırılması ya da kabul edilebilir düzeye düşürülmesi hususunda çalışanlara 16/4/2013 tarihli ve 28620 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulması konusunda bilgilendirme yapılır.

(14) 17/4/2010 tarihli ve 27555 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tütün Ürünlerinin Tüketilmemesine ve Satışına İlişkin Yasal Uyarılar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak bürolarda ve diğer kapalı alanlarda tütün ürünlerinin tüketilemeyeceğine dair gerekli yasal uyarı levhaları asılır.

İşyeri temizlik önlemleri

MADDE 29- (1) İşyeri bina ve eklentileri ile iş ekipmanlarının, araç ve gereçlerinin, havalandırma sistemlerinin; uygun hijyen şartlarını sağlayacak şekilde düzenli olarak temizliği yapılır.

(2) İşyerlerinde taban döşeme ve kaplamaları ile tavan ve duvarlar uygun hijyenik şartları sağlayacak şekilde temizlemeye elverişli, sağlık ve güvenlik yönünden uygun malzemedir yapılır.

(3) İşyerindeki lavaboları, tuvaletleri en iyi şekilde kullanmak her bir çalışanın sorumluluğudur.

(4) Çalışanlar için rahat yemek yenebilecek nitelik ve genişlikte, uygun termal konfor ve hijyen şartlarını haiz, yeteri kadar ekipman ve araç-gereç ile donatılmış yemek yeme yeri sağlanır.

(5) İşyerinde kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak nitelikte, yeterli sayıda tuvalet ve lavabolar tesis edilir.

(6) Tuvalet ve lavabolarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur.

(7) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı; kantin, yemekhane ve tuvaletler dahil olmak üzere işyeri bina ve eklentilerinin genel hijyen şartlarını sürekli izler, gerekli önlemlerin alınması için işverene öneride bulunur.

(8) İşyerinde içme sularının temiz ve içilebilir olması sağlanır.

Sağlık birimi

MADDE 30- (1) Sağlık ünitesinde çalışmalar işyeri hekimi gözetiminde yürütülür. Temizlik ve dezenfeksiyon temel ilkedir.

(2) Sağlık ünitesi her gün paspasla temizlenir. Taban ise dezenfektan ile dezenfekte edilir.

(3) Hastalıkları önlemek için tek kullanımlık maske, eldiven, enjektör, intraket ve vacutainer kullanılır. Ayrıca her muayene ve enjeksiyon sonrası eller ve kullanılan malzemeler dezenfekte edilir.

(4) Her türlü tıbbi ve cerrahi malzeme kullanımında sterilizasyon konusunda gerekli özen ve dikkat gösterilir.

(5) Pansumanda kullanılan ve kuru olarak sterilize edilen gazlı bezler ve tamponlar tromelde yine steril olarak muhafaza edilir.

(6) Sağlık ünitesinde acil müdahale için bulundurulan ilaçlar kilitli bir dolapta muhafaza edilir.

(7) Tıbbi atıklar, 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında uygun torba ve kesici-delici atık kabında toplanır ve bertaraf edilmesi sağlanır.

(8) Ünitelerde kesici ve delici alet yaralanmalarına karşı gerekli kişisel önlemler ile genel sağlık ve güvenlik önlemleri alınır.

(9) Sağlık ünitesinde çalışan personelin periyodik sağlık kontrolleri yapılır, kayıtları tutulur; bulaşıcı bir hastalığı olan veya taşıyıcı olduğu belirlenen personel çalıştırılmaz.

(10) Çalışanın ellerinde açık yara, kesik, çatlak vs. varsa çalışmaya başlamadan önce mutlaka bandajla kapatılmalı ve yapılacak işe uygun eldiven giyilmelidir.

(11) Sağlık ünitesinde çalışanlar uygun önlük veya üniforma giymek zorundadırlar. Bu önlük veya üniforma ünite dışında kullanılmaz

(12) Sağlık ünitesine hiçbir şekilde yiyecek, içecek getirilmez ve tüketilmez.

Depolama alanları

MADDE 31- (1) Depolama ve istifleme alanlarındaki raflar duvara sabitlenerek devrilmelerine karşı önlem alınır.

(2) Yüksek istiflerin bulunduğu alanda çalışma yapılacağı zaman koruyucu baret ve koruyucu ayakkabı kullanılır.

(3) Yürüyüş alanında herhangi bir engel olmaması, depo alanlarının dış ve doğal etkenlerden (deprem, sel vb.) etkilenmemesi, yerlerin daima temiz tutulması, yağ ve yanıcı madde birikintilerinin oluşmaması için önlem alınır.

(4) İstifler, aydınlatmayı engellemeyecek, geçitlerde gidiş ve gelişi aksatmayacak, devrilmeyecek ve yangın söndürme tesisatının kullanılması ile çalışmasını engellemeyecek şekilde yerleştirilir.

(5) Depo giriş-çıkış kapılarının, yangın söndürme cihazlarının bulunduğu yerlerin, su alma yerlerinin ve ilk yardım malzemelerinin bulunduğu yerlerin önleri herhangi bir şekilde kapatılmaz.

(6) Bu alanlardaki çalışmalar 11/9/2013 tarihli ve 28762 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanılmasında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, 24/7/2013 tarihli ve 28717 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği ile 19/12/2007 tarihli ve 26735 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Binaların Yangından Koruması Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınarak yapılır.

Arşiv

MADDE 32- (1) Arşivlerdeki raflar ve dolaplar düşmeye karşı sabitlenir.

(2) Arşivlerde yürüyüş alanında geçişi engelleyecek malzeme bulunmaz.

(3) Arşivlerde yangın algılama ve söndürme sistemleri, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslara göre düzenlenir.

(4) Arşivlerde görev yapan personele, toza maruz kalmasını azaltacak kişisel koruyucu donanım (maske, eldiven, koruyucu giysi vb.) temin edilmesinden çalışanın birim amirleri sorumludur.

(5) Arşivlerde termal konfor şartlarının belirlenmesinde, 17/7/2013 tarihli ve 28710 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümleri esas alınır.

Kapalı ve açık otopark

MADDE 33- (1) Kapalı otoparka likit petrol gazı (LPG) veya sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) yakıt sistemli araçlar alınmaz.

(2) Kapalı otoparklarda yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler ve bunlara ait depolar bulundurulmaz.

(3) Kapalı otoparkta uygun ve yeterli aydınlatma ve havalandırma sistemi olacaktır.

(4) Otoparklarda trafik kurallarına uyulur.

(5) Açık ve kapalı otopark alanında, tüm araçların emniyetli bir şekilde park etmesi için yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı çizgiler ve işaret levhaları bulundurulur.

(6) Can ve mal güvenliği açısından güvenlik işaretlerine uyulması zorunludur.

(7) Yangın müdahale ekipmanlarının önü ile engelliler için ayrılmış alanlara (engelli kişiler hariç) park edilmesi yasaktır.

Mutfak ve çay ocaklarında sağlık ve güvenlik önlemleri

MADDE 34- (1) Çalışanların sağlığı açısından; yemek pişirme, yemek dağıtımı, bulaşık yıkama gibi işlerde çalışılırken önlük, başlık, eldiven gibi koruyucu malzemelerle beraber tüm iş elbisesi daima temiz tutulur ve mutlaka kullanılır.

(2) Yemek pişirme, dağıtım ve bulaşık yıkama gibi işlerde çalışılırken; tencere, tava, tabak, bardak, çatal, kaşık, bıçak gibi araç ve gereçlerin gerektiği şekilde yıkanması, deterjanlı ve sabunlu bırakılmaması, yıkanmış olanların temiz muhafaza edilmesi gibi hususlara azami özen gösterilir.

(3) Gıda maddelerinin ve içme suyunun temiz ve uygun şekilde muhafazasına, başka maddelerle karışmamasına, çabuk bozulan et, süt gibi maddelerin buzdolabı ve diğer soğutucularda tutulmasına dikkat edilir.

(4) Mutfak, dolaplar, masalar ve servis yapılan bütün yerler sık sık temizlenir. Bu mahaller sinek, böcek vb. tozdan arındırılır ve sürekli havalandırılması sağlanır.

(5) Haşarata karşı ilaçlama yapıldığında gıda maddelerine ve yemek kaplarına bulaşmamasına dikkat edilir.

(6) Çöpler kapalı çöp kutularında muhafaza edilir. Etrafa taşmadan ve biriktirmeden atılması sağlanır.

(7) Kaygan yerlerde, hareketli ve dönen kısımlarda iş görürken son derece dikkatli olunur. Gerekli güvenlik önlemleri alınmadan işe başlanmaz.

(8) Mutfak ve çay ocaklarında yangın algılama ve söndürme sitemleri, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslara göre belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Faaliyet Alanına Göre

İşyeri Genel Sağlık ve Güvenlik Önlemleri

Kimyasal ve atıklarla ilgili çalışmalar

MADDE 35- (1) İşyerlerinde kimyasal malzemeler, güvenlik bilgi formları incelenmeden kullanılmaz.

(2) Kullanılan malzemeler (yağ çözücüler, ilaç, temizlik malzemesi, kimyasallar vb.) malzeme güvenlik bilgi formlarına uygun kullanılır ve depolanır.

(3) Malzemeler sınıflarına, cinslerine ve kullanım alanlarına göre sınıflandırılır ve depolanır.

(4) İşin yapılması sırasında ortaya çıkan malzeme, inşaat ve hafriyat atığı, atık izolasyon yağı, varil vb. kimyasal ve tehlikeli atık işlemleri ile ilgili tüm süreçler 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve atıklar ile ilgili mevzuata uygun şekilde yürütülür.

(5) Çevresel acil durumlarda; çevre yönetimi prosedürleri ve acil durum planı uygulanır.

(6) 12/8/2013 tarihli ve 28733 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hareket edilir.

Elektrikle ilgili konularda iş güvenliği önlemleri

MADDE 36- (1) Elektrik ve elektronik cihazların bakımı, onarım ve kontrolü ehliyetli kişiler tarafından yapılır.

(2) İşyerinin ana pano ve tali elektrik panolarında seçicilik ilkesine uygun kaçak akım rölesi (artık akım anahtarı) tesis edilir.

(3) Elektrik devrelerinde çalışırken yüzük, saat, kolye gibi iletken madeni eşya taşınmaz. İşin gereği olarak eldiven, emniyet kemeri vb. koruyucu malzemeler kullanılır.

- (4) Elektrik devresine kapasitenin üzerinde cihaz bağlantısı yapılmaz.
- (5) Elektrikli cihazların işi bittikten sonra fişleri prizde bırakılmaz.
- (6) Fişi ve prizi olmayan açık uçlu kablolar kullanılmaz.
- (7) Elektrik panoları kilit altında tutulur. Arıza, bakım ve onarım çalışmalarında pano kilitlenir ve üzerine uyarı etiketi asılır.
- (8) Elektrikle çalışan makine ve cihazlar su ile temas ettirilmez, ıslak elle dokunulmaz.
- (9) Otomatik sigorta herhangi bir nedenle düşmüşse, yetkili elektrikçiye haber vermeden kaldırılmaz.
- (10) Herhangi bir elektrik arızası, elektrik arkı veya buna benzer bir durumda teknik personelin müdahalesi için yetkili kişilere haber verilir.
- (11) Elektrik kablo ve aksamına dokunulmaz. Elektrik panolarına, cihazlara ve sigortalara müdahale edilmez.
- (12) Elektrikçinin görevine ve yaptığı işe müdahale edilmez.
- (13) Elektrik tesisatı, yangın veya patlama tehlikesi oluşturmayacak şekilde projelendirilip tesis edilir ve çalışanlar doğrudan veya dolaylı temas sonucu kaza riskine karşı korunur.
- (14) Elektrikle yapılan çalışmalarda, 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ile 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği hükümleri dikkate alınarak gerekli sağlık ve güvenlik tedbirleri alınır.
- (15) Elektrik tesisatıyla ilgili periyodik bakım ve kontroller İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği hükümlerine uygun şekilde yapılır.

Genel işlerde, arıza ve bakım işlerinde iş güvenliği tedbirleri

- MADDE 37-** (1) İşyerlerinde kullanılacak el aletleri, sadece yapımına özgü işlerde kullanılır.
- (2) Tüm cihazların bakımı, onarımı, kontrolü ve işletilmesi ehliyetli kişiler tarafından yapılır.
- (3) Kapalı yerlerde yapılacak çalışmalarda havalandırmaya dikkat edilir, havalandırma üniteleri açık tutulur.
- (4) Herhangi bir arıza ya da can ve mal güvenliği yönünden tehlikeli bir durum tespit edildiğinde çalışanın amiri tarafından verilen talimatlara uyulur.
- (5) Çalışanlar sürekli veya geçici görevle çalıştıkları işyerlerinde güvenlik kurallarına uyarlar.
- (6) Seyyar merdivenlerle bir yere çıkılacağı zaman merdivenin bu iş için emniyetli olduğundan emin olunduktan sonra, başka bir çalışan nezaretinde uygun meyilde kullanılır. Kaymayacak ve devrilmeyecek şekilde önlem alınır.

(7) İşyerinin çeşitli alanlarında daha önceden alınmış ve bundan sonra da işin durumuna göre alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulur, bu tedbirler değiştirilip bozulmaz.

(8) İş yerinin çeşitli yerlerine asılmış olan sağlık ve güvenlik ikaz işaretlerine uyulur, mevcut yerleri değiştirilmez.

(9) İçilmesi müsaade edilen alanların dışında sigara ve tütün mamulü içilmez.

(10) İşyeri dışında görevlendirilen çalışanlar, buldukları iş ortamlarındaki sağlık ve güvenlik kurallarına uyarlar.

(11) İşyerinde bulunan alt işveren/yükleniciler ile çalışanlar bu Yönergeye uygun hareket etmek ve çalışma talimatlarına uymak zorundadır.

(12) ETKB bünyesinde yapılan çalışmaların iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygunluğunun takibi birim amirleri ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından yapılır.

(13) Çalışanlar tehlikeli bir durumla karşılaştıklarında duruma müdahale etmeden en kısa sürede birim amirine ve işyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanına haber verir.

(14) Çalışanlar girmeleri yasak olan yerlere ve ikaz levhaları, işaretler, çizgiler vs. ile belirlenmiş alanlara kesinlikle girmezler.

(15) Çalışanlar, görevi ve yetkisi olmayan konularda kendisine veya işyerine zarar verecek müdahalelerden kaçınırlar.

(16) Yüksekte yapılan çalışmalar konusunda ilgili çalışanlara yüksekte çalışmanın tehlike ve riskleri konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilir.

(17) Makine, tezgâh, malzeme ve iş ekipmanları, çalışanların işlerini rahatça yapmalarına engel olmayacak ve herhangi bir tehlikeye sebebiyet vermeyecek şekilde yerleştirilir, temizliği yapılır ve gereği gibi korunur.

(18) Hareketli makine tezgâh ve teçhizat bakım, ayar, kontrol ve temizlik işlemleri yapmaya başlamadan önce enerjisi kesilir, sistem devre dışı bırakılır. Bakım, ayar, kontrol ve temizlik işleri bittikten sonra, her açıdan güvenli bir çalışma ortamı mevcut olduğundan emin olunur. Aksi halde makine ve/veya teçhizat çalıştırılmaz.

(19) Çalışan kendisine veya bir başkasına zarar vermemek için; çapak alma, taşlama, kaynak, kesim gibi işlerde çalışırken gözlük, perde gibi koruyucu malzeme kullanır.

(20) Arızalı makine, tezgâh, el aletleri ve diğer çalışma araçları kullanılmaz, değiştirilmesi için birim amirine bilgi verilir.

(21) Tezgâhlarda yer alan hareketli ve döner kısımların mevcut korumaları olmadan tezgâh çalıştırılmaz, korumaları asla yerinden çıkarılmaz.

(22) Her türlü makine/teçhizat çalıştırılmadan önce kontrol edilmelidir.

(23) Bir tezgâh veya makinede, arıza veya bunların koruyucusunda bir kusur ve yetersizlik görüldüğü hallerde, makine ve tezgâh derhal durdurulmalı, ilgililere haber verilmeli ve arızalı olduğu veya kusurlu koruyucusu bulunduğu tespit edilen tezgâh veya makinede herhangi bir

kimsenin çalışmasını önleyecek tedbirler alınmalı ve durum bunların üzerine bir levha asılarak belirtilmelidir.

(24) İşyerinde yapılan iş ve bulunulan yerin özelliğine göre kişisel korunma ve güvenlik için gözlük, maske, emniyet kemeri, baret, eldiven, kulaklık gibi KKD'ler ve gerektiğinde kullanılmak üzere sağlık ve güvenlik ekipmanlarının temini sağlanır ve çalışanlar tarafından mutlaka kullanılır.

(25) İşyeri dışında görevli olarak araç kullanan şoförler, can ve mal güvenliği yönünden alınacak tedbirler ile ilgili olarak 18/7/1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak hareket ederler.

(26) İşyerinde iş ekipmanlarının kullanımı ile ilgili sağlık ve güvenlik yönünden uyulması gerekli asgari şartlar konusunda, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği hükümleri dikkate alınır.

Basınçlı kaplar

MADDE 38- (1) İşyerinde bulunan kompresörlerin periyodik bakım ve kontrolü İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, 3/11/2016 tarihli ve 29877 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliği ve 3/3/2018 tarihli ve 30349 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliğine uygun olarak yapılır.

Asansörler

MADDE 39- (1) İşyerinde insanların ve yüklerin taşınmasında kullanılan asansörlerin, insan can ve mal güvenliğini tehdit etmeyecek şekilde kullanımlarını sağlamak ve çevreyi korumak üzere işletme, bakım, periyodik kontrol, mevcut asansörlerin iyileştirilmesi, denetim, garanti ve satış sonrası hizmet şartları ile uyulması gereken kurallar bakımından, 6/4/2019 tarihli ve 30737 Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği hükümleri esas alınır.

Kişisel koruyucu donanım

MADDE 40- (1) Kişisel koruyucu donanım, risklerin, toplu korunmayı sağlayacak teknik önlemlerle veya iş organizasyonu ve çalışma yöntemleriyle önlenemediği, tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılır.

(2) Kişisel koruyucu donanım, iş kazası ya da meslek hastalığının önlenmesi, çalışanların sağlık ve güvenlik risklerinden korunması, sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi amacıyla kullanılır.

(3) Kişisel koruyucu donanımlar, işveren tarafından ücretsiz verilir, imalatçı tarafından sağlanacak kullanım kılavuzuna uygun olarak bakım, onarım ve periyodik kontrolleri yapılır, ihtiyaç duyulan parçaları değiştirilir, hijyenik şartlarda muhafaza edilir ve kullanıma hazır bulundurulur.

(4) İşveren adına İSGB; kişisel koruyucu donanımların kullanımı konusunda uygulamalı olarak eğitim verilmesini sağlar.

(5) Kişisel koruyucu donanımlar, istisnai ve özel koşullar hariç, sadece amacına uygun olarak kullanılır.

(6) Kişisel koruyucu donanımlar çalışanların kolayca erişebilecekleri yerlerde ve yeterli miktarda bulundurulur.

(7) Kişisel koruyucu donanımlar talimatlara uygun olarak kullanılır, bakımı ve temizliği yapılır.

(8) Çalışanlar, kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımları doğru kullanmakla, korumakla, uygun yerlerde ve uygun şekilde muhafaza etmekle yükümlüdür.

(9) Kullanılacak kişisel koruyucu donanımların özellikleri, temini, kullanımı ve diğer hususlarla ilgili olarak 2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınır.

İnşaat işlerinde iş güvenliği tedbirleri

MADDE 41- (1) İşyerinde inşaat işlerinde yapılan çalışmalarda sözleşmeye ek “İnşaat İşlerinde İş Güvenliği Talimatı” hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 42- (1) Bu Yönerge, onay tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43- (1) Bu Yönerge hükümlerini Bakan yürütür.